

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา ประเทศไทยได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศ การพัฒนาตามแผนดังกล่าวประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจโดยองค์รวม โดยจะเห็นได้จากอัตราการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจซึ่งสูงถึงร้อยละ 7.8 ต่อปี เมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 แต่ในทางตรงกันข้ามผลของการพัฒนาก่อให้เกิดปัญหามากมาย และจากการวิเคราะห์ถึงปัญหาที่แท้จริงที่เกิดขึ้นในชนบท รัฐบาลมีแนวคิดที่ว่า "การที่ชนบทไม่สามารถจะพัฒนาได้นั้นเกิดขึ้นเนื่องจากชนบทขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานทั้งทางด้านกายภาพและสังคม" ดังนั้น รัฐบาลจึงได้วางแผนงานการพัฒนาชนบทเพื่อให้ชนบทมีสถานภาพใกล้เคียงความเป็นเมืองมากยิ่งขึ้น และนำเอาโครงการ "เกษตรกรรมแผนใหม่" หรือ "ปฏิวัติเขียว" มาใช้ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญในการดำเนินงานคือ การเร่งเพิ่มผลผลิตและผลิตสินค้าเฉพาะอย่างรวมทั้งการส่งเสริมให้มีการดำเนินการเกษตรในพื้นที่ขนาดใหญ่

ผลจากการดำเนินงานตามแผนดังกล่าวซึ่งเริ่มตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – 3 ส่งผลให้เกษตรกรหันมาใช้เทคโนโลยีแบบใหม่ เช่น การใช้ปุ๋ยเคมีแทนปุ๋ยคอก การกำจัดแมลงโดยใช้สารเคมี เป็นต้น ซึ่งเป็นสาเหตุให้ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรสูงขึ้น มีการขยายพื้นที่การเพาะปลูกโดยการบุกรุกป่ามากขึ้น แต่เกษตรกรยังมีความยากจน มีความอึดอัดทางเศรษฐกิจ มีความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจ มีความขาดแคลน ต้องพึ่งพาผู้อื่นโดยเฉพาะ "รัฐ" อยู่ตลอดเวลา (นงเยาว์ ชัยเสรี อ่างในอารีย์ เชื้อเมืองพาน 2543 : 10)

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.)จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2509 เป็นต้นมา โดยรับโอนหนี้สิน ทรัพย์สิน ความรับผิดชอบทางธุรกิจ พนักงาน และลูกจ้างมาจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์ มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงการคลัง มีคณะกรรมการเป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของธนาคาร ซึ่งประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ มีรองประธานกรรมการ

หนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสองคนซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีโดยมีผู้จัดการ
ธนาคารเป็นกรรมการและเลขานุการ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ดังนี้

1. ให้เงินกู้แก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตร
2. ค้ำประกันเงินกู้ที่บุคคลดังกล่าวในข้อ 1) กู้จากสถาบันการเงินอื่น ทั้งนี้ต้องมี
กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร
3. จัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคาร
4. จัดให้ได้มา ถือกรรมสิทธิหรือทรัพย์สิน ครบครอง เช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อหรือ
ให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จำนองหรือรับจำนอง จำนำหรือรับ
จำนำ ขายหรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่นใด ซึ่งสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์
5. รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือสิ้นระยะอันมีกำหนด
6. ให้กู้แก่ผู้ฝากเงินหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่ผู้ฝากเงินยินยอมภายในวงเงินที่ฝาก
ไว้กับธนาคารโดยใช้เงินฝากเป็นประกัน รวมทั้งออกหนังสือค้ำประกันผู้ฝากเงินหรือบุคคล
ดังกล่าว ภายในวงเงินค้ำประกันซึ่งไม่เกินจำนวนเงินฝาก
7. ออก ซื้อ หรือขายตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด รวมทั้งเก็บเงินตามตัวเงิน
หรือตราสารเปลี่ยนมือนดังกล่าว
8. มีบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารอื่นเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินธุรกิจของธนาคาร
9. ซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล เช่น พันธบัตร หรือตัวเงินคลังที่คณะกรรมการธนาคาร
เห็นสมควร
10. เรียกเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการให้กู้เงินหรือค้ำประกันเงินกู้
ค่าบริการอื่น ๆ
11. เป็นตัวแทนของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเพื่อเรียกเก็บค่าที่ดิน ค่าชดเชยการ
ลงทุน ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือเงินประเภทอื่นตามที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้มอบ
หมายให้ธนาคารเรียกเก็บจากบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือเป็นตัวแทนของบุคคลอื่นเพื่อดำเนิน
การ ดังกล่าว
12. จัดให้มีการสงเคราะห์ตามสมควรแก่ ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ที่พ้น
จากการเป็นผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้างของธนาคารและครอบครัวของบุคคลดังกล่าว
13. กระทำกิจกรรมอย่างอื่น บรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตาม

วัตถุประสงค์ของธนาคารในปีบัญชี 2543 คือตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2543 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2544 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้บริการเงินกู้ แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในท้องที่ต่าง ๆ ครอบคลุมพื้นที่ 877 อำเภอและกิ่งอำเภอใน 76 จังหวัดทั่วประเทศ โดยมีเกษตรกรได้รับบริการเงินกู้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 5.12 ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 90.67 ของจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั่วประเทศ จำแนกเป็นเกษตรกรลูกค้ารายคน 3.55 ล้านครัวเรือน สมาชิกสหกรณ์การเกษตร 1.55 ล้านครัวเรือน และสมาชิกกลุ่มเกษตรกร 0.02 ล้านครัวเรือน ทั้งนี้จำนวนเงินกู้ที่เกษตรกรลูกค้ารายคนได้รับคิดเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 130,365 ล้านบาท โดยแบ่งประเภทเงินกู้ได้ดังนี้ 1. เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิต 2. เงินกู้ระหว่างรอการขายผลผลิต 3. เงินกู้ระยะปานกลาง 4. เงินกู้เครดิตเงินสด 5. เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิม 6. เงินกู้ระยะยาวเพื่อการลงทุนการเกษตร และ 7. เงินกู้สำหรับการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร โดยที่ในการดำเนินดังกล่าวธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีทุนการดำเนินงานทั้งสิ้น 308,930 ล้านบาท มาจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1) ส่วนของผู้ถือหุ้น จำนวน 22,468 ล้านบาท เทียบอัตราส่วนได้เป็นร้อยละ 7.27 ของทุนดำเนินงานรวม

2) เงินฝาก จำนวน 214,742 ล้านบาท เทียบอัตราส่วนได้เป็นร้อยละ 69.51 ของทุนดำเนินงานรวม

3) เงินกู้ในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 40,183 ล้านบาท เทียบอัตราส่วนได้เป็นร้อยละ 13.00 ของทุนดำเนินงานรวม

4) เงินกู้ธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 1,000 ล้านบาท เทียบอัตราส่วนได้เป็นร้อยละ 0.33 ของทุนดำเนินงานรวม

5) พันธบัตรเงินกู้ จำนวน 12,000 ล้านบาท เทียบอัตราส่วนได้เป็นร้อยละ 3.89 ของทุนดำเนินงานรวม

6) หนี้สินอื่น ๆ จำนวน 18,537 ล้านบาท เทียบอัตราส่วนได้เป็นร้อยละ 6.00 ของทุนดำเนินงานรวม

จะเห็นว่าเงินทุนที่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ใช้ในการดำเนินงานนั้นส่วนมากเป็นเงินกู้ยืมและเงินรับฝากจากประชาชนทั่วไป ซึ่งธนาคารต้องมีภาระส่งคืนตามกำหนด ถ้าหากเกษตรกรที่กู้เงินจาก ธนาคาร ไปแล้วไม่สามารถชำระหนี้ได้ตาม

กำหนดจะทำให้เกิดผลเสียหายต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก ส่วนผลเสียหายที่มีต่อเกษตรกรนั้น เนื่องจากในปัจจุบันนี้ธนาคาร กำหนดอัตราดอกเบี้ยที่เรียกเก็บจากเกษตรกรผู้กู้ตามชั้นของลูกค้า ซึ่งชั้นของลูกค้ากำหนดโดยประวัติการชำระหนี้และปัจจุบันนี้ได้กำหนดชั้นลูกค้าไว้ 4 ชั้น คือ AAA, AA, A และ B และกำหนดเรียกเก็บดอกเบี้ยตามชั้นลูกค้าร้อยละ 8, 9, 10 และ 11 บาทต่อปีตามลำดับ อีกทั้งธนาคารอาจจะรับหรือลดวงเงินกู้ในการขอกู้ครั้งต่อไปได้ ถ้าหากลูกค้าค้างชำระหนี้เงินกู้

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาร้อยเอ็ด เป็นสาขาหนึ่งของธนาคาร มีพื้นที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน 5 หน่วยอำเภอ ประกอบด้วย 1. อำเภอเมืองร้อยเอ็ดจำนวน 2 หน่วย 2. หน่วยอำเภอเมืองสรวง 3. หน่วยอำเภอศรีสมเด็จ และ 4. หน่วยอำเภอจังหาร ให้บริการลูกค้าจำนวน 21,541 ครัวเรือน มีปริมาณการให้สินเชื่อรวมทั้งเกษตรกรรายคนและสถาบันเกษตรกรปีละประมาณ 600 ล้านบาท ในรอบ 3 ปีบัญชีที่ผ่านมาคือปีบัญชี 2541-2543 พบว่าหนี้เงินกู้ที่ไม่ได้ชำระตามกำหนดมีจำนวนสูงขึ้นเรื่อย ๆ กล่าวคือมีจำนวนเท่ากับร้อยละ 14, 15, และ 16 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับการจ่ายเงินกู้ทั้งนี้ในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม แต่ละปีบัญชีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ดได้รับการจัดสรรงบประมาณหรือเงินทุนมาเพื่อดำเนินงานตามนโยบายและบทบาทหน้าที่ที่กำหนด

จากการที่ลูกค้าค้างชำระหนี้เงินกู้ดังที่กล่าวมาข้างต้นมีผลกระทบต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ดคือ จะทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียนเนื่องจากทุนดำเนินงานของธนาคารจำนวน 308,930 ล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากจากประชาชนทั่วไป (69.51%) และเงินกู้ในประเทศและต่างประเทศ (13.00%) โดยที่ธนาคารมีภาระผูกพันที่จะต้องชำระคืนเจ้าของเงินเมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญา ดังนั้นหากผู้กู้เงินจากธนาคารไม่สามารถชำระหนี้คืนได้จะมีผลทำให้ธนาคารไม่สามารถคืนทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยให้กับประชาชนผู้ฝากเงินและแหล่งเงินกู้ที่ธนาคารขอกู้มา อันจะเป็นผลให้แหล่งเงินเหล่านั้นขาดความมั่นใจต่อฐานะทางการเงินของธนาคาร เป็นผลให้ไม่ฝากเงินหรือไม่ยอมให้ธนาคารกู้เงินอีกซึ่งจะส่งผลให้ธนาคารขาดเงินทุนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรได้ต่อไปอีก

จากความสำคัญของปัญหาและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการชำระหนี้กู้ยืมของลูกค้านานการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับมากำหนดแนวทางการดำเนินงานและเสนอผลการวิจัยต่อส่วนงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ดครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาสภาพทางด้านเศรษฐกิจและการเงินของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด
3. ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของลูกค้าต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด

ปัญหาที่ต้องการทราบจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ดครั้งนี้ มีปัญหาที่ต้องการทราบจากการวิจัย ดังนี้

Rajabhat Mahasarakham University

1. เพื่อต้องการทราบว่าสภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด เป็นอย่างไร
2. เพื่อต้องการทราบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด มีอะไรบ้าง
3. เพื่อต้องการทราบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้นั้นมีลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างไร
4. เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นข้อเสนอแนะของลูกค้าต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด ดังต่อไปนี้

1. การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ (คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์. 2533 : 85-87และปรีชา แฮรี 2538 : บทคัดย่อ)

2. ภัยธรรมชาติ (คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์. 2533 : 85- 87)
 3. ราคาผลผลิต (คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์. 2533 : 85 – 87)
 4. รายได้การเกษตร (ปรีชา แฮรี่. 2539 : บทคัดย่อ)
 5. ความช่วยเหลือภายในกลุ่ม (สังคม จิระออน. 2541 : บทคัดย่อ)
 6. การกำหนดวงเงินกู้ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขา ร้อยเอ็ด 2527 : 11)
 7. หนี้สินภายนอก (เสนอ ธงโสม. 2541 : 76)
 8. ค่าใช้จ่ายในการบริโภค (เสนอ ธงโสม. 2541 : 76)
 9. การทวงถาม (สุพจน์ วัฒนวิเชียร. 2543 : 59)
 10. มูลค่าทรัพย์สินที่ถือครอง (สุพจน์ วัฒนวิเชียร. 2543 : 59)
 11. พื้นที่การเกษตร (สุกนธ์ ปุยฝ้าย. 2544 : 135)
 12. ค่าใช้จ่ายภาคการเกษตร
 13. รายได้อื่นนอกภาคการเกษตร
 14. ปริมาณผลผลิต
- มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเกี่ยวกับประชากรดังนี้คือ ประชากร คือ เกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ด ที่มีหนี้ค้างชำระ ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นวันสิ้นปีบัญชีของธนาคาร มีจำนวน 2,012 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อการศึกษาวิจัยดังนี้คือ

1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือ ธ.ก.ส. หมายถึง สถาบันการเงินของรัฐ สังกัดกระทรวงการคลัง จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพหรือการดำเนินงานของเกษตรกรและสถาบันของเกษตรกรซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด
2. สินเชื่อ หรือเงินกู้ หมายถึง เงินที่ลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาร้อยเอ็ดกู้ยืมจากธนาคารโดยมีสัญญาที่ทำไว้เป็นหลักฐาน

3. **ลูกค้ำ ธ.ก.ส.** หมายถึง เกษตรกรที่มีคุณสมบัติถูกต้องตามข้อบังคับของ ธนาคารและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขา ร้อยเอ็ด รับขึ้นทะเบียนเป็น ลูกค้ำประจำสาขา ร้อยเอ็ด

4. **การชำระคินหนี้เงินกู้หรือการชำระคินสินเชื่อ** หมายถึง การที่ลูกค้ำธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขา ร้อยเอ็ด นำเงินมาชำระหนี้เงินกู้ที่มีอยู่กับธนาคาร

5. **การผิดสัญญาเงินกู้** หมายถึง การที่ลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรสาขา ร้อยเอ็ด ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตรงตามเงื่อนไขทั้งจำนวนซึ่งถือว่าการผิด เงื่อนไขที่ตกลงกันไว้กับธนาคาร

6. **คาบกำหนดชำระคินหนี้เงินกู้** หมายถึง วันที่กำหนดไว้ในสัญญาเงิน เช่น 31 มีนาคม, 30 มิถุนายน, 30 กันยายน หรือ 31 ธันวาคม ของทุกปี เป็นต้น

7. **ปัจจัย** หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้ำธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขา ร้อยเอ็ด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาวิจัยในรอบปีบัญชี 2543 (1 เมษายน 2543 – 31 มีนาคม 2544) ในครั้ง นี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้ำธนาคารเพื่อการ เกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขา ร้อยเอ็ด ซึ่งถ้าผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่าตัวแปร อีละหั่ง 14 ตัว มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกค้ำอย่างมีนัยสำคัญแล้วผู้ศึกษาวิจัย สามารถเสนอผลการวิจัยต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขา ร้อยเอ็ดเพื่อ กำหนดแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระต่อไป
2. ได้ทราบถึงสภาพทางด้านเศรษฐกิจและการเงินของลูกค้ำธนาคารเพื่อ การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขา ร้อยเอ็ด
3. ได้ทราบถึงความคิดเห็นของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การ เกษตรสาขา ร้อยเอ็ดต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้
4. สามารถนำผลการศึกษาวิจัยไปปรับใช้หรือแก้ไขข้อกำหนดในการให้กู้ยืมเพื่อให้ สอดคล้องกับศักยภาพของลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอย่างแท้จริง